

Szlak Lasem Nadwelskim

Długość szlaku: 8 km

Lokalizacja: Gmina Lidzbark, powiat działdowski, Welski Park Krajobrazowy

Administrator: Welski Park Krajobrazowy

Oznaczenie: kolor żółty

- o Trasa szlaku rozpoczyna się w Lidzbarku na ul. Chopina przy mleczarni. Po przeciwległej stronie ulicy, na zboczu wzniesienia znajduje się schron strzelecki Gen. W. Andersa.

Schron strzelecki Gen. W. Andersa stanowi odmianę bojową z jedną strzelnicą dla ckm-u. Strzelnica o profilu przeciw rykoszetowym. Po obu stronach wejścia znajdują się dwie strzelnice, służące do bezpośredniej obrony. Wejście posiada wymiary 120 x 65 cm i jest osłonięte przelotnią. Cały obiekt powstał na planie kwadratu i posiada tylko jedną kondygnację. Ściany wykonane zostały z żelbetu wzmocnionego prętami i siatką przeciwoodpryskową. Grubość ścian wynosi 1,50 m, były one okryte dodatkowo ponad pół metrową warstwą ziemi. Natomiast strop ma grubość 1,0 m. Obsadę podstawową schronu stanowiło trzech żołnierzy. W sierpniu 1939 roku Nowogrodzka Brygada Kawalerii pod dowództwem generała brygady Władysława Andersa przygotowała rejon Lidzbarka do obrony przed ewentualnym atakiem wojsk niemieckich z kierunku Prus Wschodnich. Zaplanowano budowę 14 schronów, z czego w efekcie wykonano 6. Walka oddziałów kawalerii gen. Andersa w oparciu o stałe umocnienia, stanowi jeden z nielicznych przykładów wykorzystania w ten sposób kawalerii w historii. Żaden z lidzbarskich schronów nie był wykorzystany militarnie.

- o Idziemy drogą gruntową w stronę lasu (kier. NW), na skraju lasu znajduje się tablica informacyjna szlaku. Nadal poruszamy się drogą leśną, dochodząc do rozwidlenia po ok. 700 m skręcamy w prawo. Po chwili po prawej stronie mijamy niewielkie jezioro Linowiec.

Jezioro Linowiec jest płytkim zamulonym zbiornikiem mezotroficznym, którego brzegi silnie zarastają. Z drogi wypatrujemy ścieżkę wśród zarośli wydeptaną przez wędkarzy, którą możemy dojść do samego brzegu jeziora. Dokoła zbiornika obserwujemy poziomy strefowy układ roślinności, będący efektem zarastania jeziora: ols z dużym udziałem brzozy brodawkowatej przechodzi stopniowo w zarośla łozowe. Warstwę runa tworzą gatunki torfowisk przejściowych: żurawina błotna, bagnica torfowa, rosiczka okrągłolistna, turzyca bagienna, sit rozpierzchły, a warstwę mszystą - mchy torfowce. Przy brzegu obserwujemy pło paprociowe z udziałem narecznicy błotnej, trzciny, pałki szerokolistnej, turzycy prosowej i siedmiopalecznika błotnego. Powierzchnia jeziora jest miejscem występowania dużych skupisk grzybieni białych, natomiast dno porastają podwodne łąki ramienic.

- o Dalej idziemy główną drogą leśną w kierunku NE, nieco pod górkę, zgodnie z oznaczeniem trasy. Po ok. 500 m dochodzimy do jaru rzeki Wel, a droga ostro skręca w lewo zmieniając kierunek marszu na NW i stopniowo przybliża się do urwistych krawędzi jaru.

Jar rzeki Wel to głęboko wciętego koryto rzeki, gdzie deniwelacje terenu dochodzą do 15 m. nurt rzeki przyśpiesza, powalone drzewa nadają jej posmak dzikości, stanowią też nie lada przeszkodę podczas spływów kajakowych. Jest to jedno z najurokliwszych miejsc w dolinie Welu. Zbocza jaru porasta las grądowy. W warstwie drzew dominuje lipa drobnolistna, grab zwyczajny, dąb szypułkowy i bezszypułkowy z domieszką sosny, natomiast w roślinności runa obecne są: przylaszczka pospolita, złoć żółta, niecierpek drobnokwiatowy, konwalia majowa, zawilec gajowy, szczawik zajęczy, bluszcz kurdybanek, kopytnik pospolity.

- o Podążamy drogą leśną wzdłuż jaru, kiedy droga ostro zakręca w lewo zmieniając kierunek na SW idziemy prosto i schodzimy na wilgotną łąkę.

Rzeka po pokonaniu odcinka przełomowego stopniowo wytraca swą prędkość, staje się leniwa i kręta. Dolinę rzeki porastają tu wilgotne łąki, miejscami przechodzące w siedliska bardziej suche, gdzie występują ciepłolubne gatunki: goździk kartuzek, goździk kropkowany, macierzanka i inne. Można tu często napotkać liczne buchtowiska dzików.

- Po ok. 500 m dochodzimy do drogi, która prowadzi nas do głównej drogi i do bukowego młodnika. W młodniku odnajdujemy ścieżkę (patrz żółte oznaczenie na kiju) i schodzimy do rzeki. W tym miejscu kładką przechodzimy na drugi brzeg rzeki, który porasta łąka ostrożniowo-wiązówkowa. Ścieżką dochodzimy do podmokłej łąki, idziemy nią wzdłuż ściany lasu. Po dojściu na koniec łąki skręcamy w lewo na ścieżkę w lesie (patrz żółte oznaczenie na kiju).
- Wracamy wzdłuż jaru rzeki Wel ścieżką, która biegnie częściowo wysokim urwistym brzegiem, częściowo prowadzi przy samym korycie. Uważnie nasłuchując i obserwując brzeg rzeki, możemy zauważyć mieniącego się kolorami zimorodka. Po pewnym czasie ścieżka idzie w górę i łączy się z drogą leśną, po czym ponownie schodzimy z drogi na ścieżkę w dół, w pobliże rzeki. Bliżej Lidzbarka, na skraju lasu występują ciepłolubne okrajki z udziałem m.in. goździka kartuzka, goździka kropkowanego i zawciąga pospolitego.
- Jesteśmy właśnie na ostatnim przystanku (nieopodal pierwszego) naszej wędrówki, którym jest niewielki znajdujący się nad brzegiem rzeki Wel park im. Juliusza Kraziewicza urodzonego w Lidzbarku, polskiego działacza oświatowo-gospodarczego i pioniera polskich kótek rolniczych.